

20.12.2022

D/2/04.02.04/2022

Muistio Piraattipuolue r.p:n puoluerahoituksen tarkastamisesta ajalta 1.9.2019–31.12.2021

Yleistä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on puoluelain (10/1969) 9 e §:n 1 momenttiin perustuen tehnyt puoluerahoitusta koskevan tarkastuksen eräisiin valtionavustusta saaviin puolueisiin, puolueiden piirijärjestöihin, puolueiden lähiyhteisöihin ja rekisteröityihin puolueisiin, jotka eivät saa valtionavustusta eli puoluetukea. Tarkastus Piraattipuolue r.p:een on kohdistunut aikaan 1.9.2019 – 31.12.2021.

Tarkastuskohdekohtaiset havainnot annetaan muistiona kullekin 56 tarkastuskohteelle. Kaikista muistoista koostettava kertomus annetaan vuonna 2023 eduskunnalle.

Tarkastuksen ovat suorittaneet johtava tilintarkastaja, JHTT Klaus Krokfors, ylitarkastaja Jonna Carlson, johtava tilintarkastaja Johanna Kormu, johtava tilintarkastaja Jari Sirola, johtava tilintarkastaja Pontus Londen ja ylitarkastaja Hanna Surakka. Tarkastusta on valvonut johtaja, JHT Jaakko Eskola.

Tarkastuskohteille on ilmoitettu tarkastuksesta 23.2.2022. Puolue on toimittanut pyydetyn ennakkomateriaalin ja tarkastuspalaveri pidettiin 28.9.2022 videoyhteyksin. Tarkastuspalaveriin osallistui puolueen taloudenhoitaja Pasi Vähämartti.

Valtiontalouden tarkastusvirastolle toimitetut tilinpäätöstiedot

Tarkastuskohteiden tuli toimittaa Valtiontalouden tarkastusvirastolle tarkastettavan ajan tilinpäätöksensä, toimintakertomuksensa, tilintarkastuskertomuksensa, erittelyt vaalikampanjan kuluista ja rahoituksesta, yhteenvedot ajantasaisista ilmoituksista sekä tilitykset valtionavustuksen käytöstä.

Piraattipuolue r.p:een tilinpäätöstiedot on tarkastusajalta toimitettu puolue- ja vaalirahoitusjärjestelmään puoluelain mukaisesti.

Kirjanpidon menettelyt puoluerahoituksen näkökulmasta

Tarkastuksen perusteella ei ilmennyt oleellista raportoitavaa puolueen kirjanpidollisista menettelyistä puoluerahoituksen näkökulmasta.

Puoluerahoitusta koskevat ajantasaiset ilmoitukset ja tukirajoitusten noudattaminen

Piraattipuolue r.p. ei ole tehnyt tarkastusajanjaksolta puoluerahoitusta koskevia ajantasaisia ilmoituksia valtiontalouden tarkastusvirastolle. Tarkastuksessa ei ilmennyt, että puolueelle olisi tullut sellaisia suosituksia, jotka olisi tullut ilmoittaa.

Puoluelain 8 b §:n mukaan puolue, puolueyhdistys ja puolueen lähiyhteisö eivät saa vastaanottaa tukea, jonka antajaa ei voida selvittää. Jollei tuen antajasta ole tietoa, ei myöskään rahoituksen avoimuuden vaatimus täyty. Poikkeuksen tähän muodostaa tavanomainen keräystoiminta. Oikeuskirjallisuudessa tavanomaisena keräystoimintana on pidetty yleensä esimerkiksi arpajaisia tai puolueen tai puolueen kärkiehdokkaan markkinointiin valmistettujen pientuotteiden myyntiä. Kuitenkin, jos tuotteen hinta on merkittävä, ei sen myynti voi olla tavallista keräystoimintaa. Tavanomaiselle keräystoiminnalle ei ole asetettu euromääräisiä rajoja laissa, mutta laintulkitsijan näkökulmasta useiden satojen eurojen

lahjoituksia ei enää voida pitää tavanomaisena keräystoimintana, vaan tuen antaja tulisi olla tiedossa ja osoitettavissa valvovalle viranomaiselle.

Piraattipuolue r.p. kerää varoja poliittiseen toimintaan myös virtuaalivaluuttoina. Kirjanpidon mukaan se on vastaanottanut virtuaalivaluuttalahjoituksia tarkastusajankohtana yhteensä 632,44 euron arvosta (sisältäen kaksi yksittäistä yli 100 euron lahjoitusta: 417,70 euroa ja 160,39 euroa). Tarkastusviraston näkemyksen mukaan Piraattipuolueen tulisi suosia virtuaalivaluuttoja välittäviä palveluntarjoajia, joissa edellytetään lahjoittajien vahvaa tunnistautumista ja joissa lahjoituksen antaja on todennettavissa henkilötasolle luotettavasti. Jos tämä ei ole mahdollista, tulisi Piraattipuolueen harkita virtuaalivaluuttojen käyttämisestä luopumista, ainakin kunnes lahjoittajan todentaminen luotettavasti on mahdollista. Tarkastusta varten saatu aineisto ei ole sen kaltaista, että puoluelain 8 b §:n vaatimus lahjoittajan tuntemisesta täyttyisi.

Valtionavustuksen siirtämistä ja käyttöä koskevat menettelyt

Piraattipuolue r.p. ei ole saanut valtionavustusta.

Jonna Carlson
ylitarkastaja